Ungváry Rudolf

Dúltak is, meg le is verték

VISSZHANG - LXVII. évfolyam, 20. szám, 2023. május 19.

Akikről Csillag István írt (*Lesz magyar bányászjárás?, ÉS,* 2023/18., május 5.), a Zsil-völgyi bányászok, a romániai rendszerváltás után meglehetősen egyszerűen fogták föl a politikát. Securitate-tisztek tüzelése nélkül is áldozatul eshettek annak, hogy összemossák nyomorúságukban az általuk átláthatatlan politikai történéseket a műveltebbek ugyancsak átláthatatlan gondolkodásával. Nekiindulhattak volna Bukarestnek ennek jegyében „önerőből", akár maguktól is – hogy ez egybeesett a Securitate-tisztek érdekével, az kétségtelen. Az egykori bányászok megfelelőiként – figyelmeztet Csillag – magyarországi földön az orbáni ún. „civilek" is biztosan sok mindenre kaphatók.

Az indulat fűtötte értelmiségellenességért a totálisan kettészakadt magyarországi társadalomban egyáltalán nem kell a szomszédba menni. Ha egy államon belül, amely ugyan az euroatlanti világ része, túl nagy a távolság a tájékozottak és a tájékozatlanok, a kevésbé szerencsés helyzetüknél fogva nem annyira műveltek és a műveltebbek között, akkor olykor elég egy politikai szikra, hogy az „alul levőkben" beinduljon az indulatspirál. Hát még, ha a mérgező fasisztoid vezér uralja a terepet, aki a csillagot is lehazudja az égről, ezzel állítva maga mellé a lakosság egy részét.

Ő aztán pontosan tudja, hogy nincs reakciósabb, befolyásolhatóbb az elnyomottaknál, a hátrányos helyzetűeknél, a leszakadtaknál, a kevésbé szerencséseknél. Ők a politikai gazemberek talpasai.

Kár, hogy a szerző nem említette, hogy több bányászjárás volt, és talán nem tudta azt, amit Bokros Lajos. Bokros 1999-ben az utolsónak szemtanúja is volt mint a Bukarestre indulni kész bányászokat Petrozsényben felkereső kormányzati tárgyalóküldöttség a Világbank által delegált szakértője. Csillag cikke azt a benyomást kelti, mintha a Zsil-völgyi bányászokat *mindig* a kormány késztette volna arra, hogy nekiinduljanak – az ezúttal az ő szemükben bűnös – Bukarestnek. Munkásököl, vasököl. Az első négy alkalommal, 1990–91-ben bizonyíthatóan az Iliescu-vezetés támogatásával el is jutottak a román fővárosba. Az akkori, főleg értelmiségi ellenzék megfélemlítésére használta fel őket a kormányzat. A hős bányászok (karöltve a hős bukaresti munkásokkal) rengeteg embert megvertek, épületeket dúltak fel, raboltak, fosztogattak, és gyilkosságokat is elkövettek. Még a képviselőházba is betörtek. Szakállas, szemüveges embernek nem volt célszerű az orruk előtt feltűnően lófrálni. (Iliescu is egy ügyes kis trumpista volt, noha korai, de Románia ebben is – lám – megelőzte Magyarországot. Ráadásul neki ehhez nem is kellett a hasát előrenyomva karikás ostorral csattogtatnia.) A hivatalos adatok szerint a sikeres bányászjárásnak összesen kilenc agyonvert halottja, hat megerőszakolt nője és megközelítőleg 1250 sebesültje volt. Nem piskóta. Alaposságra törekedtek: megtámadták a városszéli cigánytelepeket is. (Ld. Wikipédia, de akár megkérdezhető bukaresti szemtanúként Markó Béla, az RMDSZ Maros megyei szenátora is, aki – gondolható – óvatosan bár, de kimerészkedett az utcára.) A zsidókra ezúttal nem került sor: Bukarestben a pogromot már 1941-ben letudták.

Az utolsó két alkalommal, 1999-ben viszont a bányászok a Zsil-völgyi bányák bezárása és a fenyegető munkanélküliség miatt indultak meg. Ezt viszont az akkor már teljesen más román kormány nem szervezte, hanem leverte. Az eredménytelen tárgyalások után lezárta a fővárosba vezető utakat és megállította a vonatokat. A csendőrség szabályos kézitusában megütközött a bányászokkal, akiket a magyar határ mellett született Miron Cozma mérnök és szakszervezeti főnök (a Szeku egykori titkos munkatársa) vezetett. Maga Bokros a tanú, hogy előtte Petrozsényben hiába próbálták erről lebeszélni. A végkifejlet után a tüntetésvezért bíróság elé állították, és súlyos börtönbüntetésre ítélték. Na persze, az Románia volt, nem Magyarország. Könnyű nekik, amiért annyira fejlettek. Mindig mások tehetnek

mindenről.

Nota bene: 2004-ben Iliescu, akinek akkor éppen elnöki mandátuma járt le, még gyorsan kegyelmet adott a bányászjárások vezérének, de ez nyomban akkora botrányt váltott ki, hogy két nap múlva vissza kellett vonnia. Romániában, jegyezzük meg, nem a mai Magyarországon, ahol a magyar államelnök kegyelme egy szélsőjobboldali terroristának természetes. Ezek az oláhok mire nem képesek! Nem is véletlen, hogy az új magyar vezérkari főnök célul tűzte ki a hadseregben a szittya szellem erősítését.

Ezért aztán Csillagnak abban végső soron rettenetesen igaza van, hogy az igaz magyar „Helló, Röfi!”-től csak egy macskaugrásra van az egykor Bukarestben, egyszer pedig majd netán a bűnös Budapesten is felzúgó *„Mi nem gondolkozunk, hanem dolgozunk!”*, *„Nem akarjuk, hogy azok tartsanak nekünk leckét, akik eddig külföldön a melegben ültek!*”, *„Halál az értelmiségre!”*

A mélypont még messze nem jött el. Okuljunk – ha már egyelőre mást alig merne valaki tenni.